

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЪНИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Пенадовићъ.

Теч. IV.

Овај листъ излази вторникомъ и петкомъ, цѣна му е за три мѣсеца 4 цванцика.

№ 21

БЕЛАРУЖА.

(продужено.)

„Я самъ васъ молила господине, да ми дате времена!“ промуца Блена. „А и вы сами потребуете га, да ону познате, кою у вашу породицу узети желите. Незаборавайте да се то ваше целе будућности тиче!“

„О Боже, то вѣчно сумнянь и мудровань!“ повиче Робертъ готово изванъ себе. „Я се небоимъ да ће се моя любовь променути, ерь вы Блена, остаћете та иста, и ако вы завѣсу съ ваше прошлости никадъ и нескинете.“

„Вы положите велико повѣренъ на мене, кое я можда и незаслужуемъ.“

„Мое се подозренъ простире само на слободу срца вашегъ.“

„Я бы вамъ одавна казала, господинъ Симонићъ, кадъ бы съ те стране скопчана была. Дужность благодарности закѣва пространу признательность.“

„Блена, дакле вы можете юшть изборъ чинити?“

„Я могу!“ прошапће она, спустивши збунѣно очи доле.

Робертъ се бады предъ ню на колена; брзо счепанъне мале ручице, и покривъ ий съ ватренымъ полюбцыма.

„Онда, Блена,“ повиче онъ, „нећу престати трудити се да вашу любовь придобиемъ. Алъ познайте и вы вашъ положай у нашой кући —“

„Устаните господине!“ повиче млада ова женска, са мукепунымъ страомъ, гледаюћи оштро на клечећегъ Роберта.

Она га дигне, и отргне се тихо изъ нѣговы руку. У томъ тренутку зачуе се звонце у соби госпође Симонићъ. Блена се поклони па оде на една врата.

„Овај анђео быће моя невѣста, па макаръ ми се цео светъ на сумротъ ставио!“ прошапће усхићенъ Робертъ. „Она неможе другчѣе чинити, ерь она е нѣжноосећаюћа, скромности пуна дѣвица. Ахъ садъ бы све люде загрлио, све бы ий тако срећнымъ учинио, као што самъ я садъ, признанъмъ онимъ Бленинымъ усрећенъ. Она ме люби! Нема выше сумнь о томъ!“

На сатъ после тогъ догађая, пріяви се адвокатъ Петри. Самъ Робертъ одведе тогъ правобранителя у собу матерѣ свое, коя га съ великимъ любопитствомъ прими.

„Госпо,“ почне адвокатъ, „я самъ за бранителя некогъ Франца Осбека избрать, кои е у вашой кући, збогъ некогъ политичногъ преступленія уваћенъ и у тамницу одведенъ.“

„На жалость!“ повиче лютило удовица. У осталомъ, господине, я васъ молимъ да ме далъ у ту жалостну стваръ неуплећете, ерь я непознаемъ Франца Осбека, нећу да га познаемъ, премда е онъ на несрећу мой братићъ. Зацело нетреба, я мислимъ, никавогъ далъгъ сведочанства, да советниковица Симонићъ ниукакомъ отношению ни саюзу съ еднимъ свудъ гоцѣнымъ демократомъ нестой. Я самъ га се одтресла юшть пре негъ што се онъ противъ државе подигао быо.“

„Ни то се пакъ неможе рећи,“ дода Робертъ, „да смо му ми бѣгство олакшали; онъ е захтѣвао новчану помоћъ. — мы му е нисмо дали, само да се небы съ нымъ никако у какво сношеніе ставили.“

„Опростите,“ рече мирно адвокатъ, „моя намѣра нѣе, каквогъ соучастника у преступленію обтуженогъ изтраживати, да бы вальда съ тымъ нѣгову кривицу умалити хтѣо, коя, на жалость морамъ признати, сасвимъ е ясно позната; алъ дужность ми налаже извидити, колико нѣговомъ казиваню веровати могу.“

„Да неће господинъ Осбекъ вальда и свогъ бранителя да слаже?“ дода подсмевателно Робертъ.

„Можда не съ намѣромъ, господине, но несрећа е нѣговъ духъ тако ослабила, да я само съ великомъ предосторожношћу нѣгсве изговоре узети могу. Тако на примѣръ онъ непрестано потврѣе да половина вашегъ иманя нѣму принадлежи —“

Адвокатъ прекине свою бесѣду и погледа у госпою Симонићъ са финимъ осмѣхомъ. Но ова, на то приправна, остане сасвимъ мирна.

„Па вы господине, оћете вальда да му то право судейскимъ путемъ задобіете?“

„Не, госно, на то нисамъ опредѣленъ за садъ. Я бы морао рѣавъ адвокатъ быти, кадъ бы криминално преступленіе са парлицомъ о наслѣдію смешати хтѣо.“

„Шта е дакле у томъ случаю цѣль ваше посѣте?“ запита Робертъ.

„Ничта друго, већъ да се о душевномъ станю оногъ сужня известимъ. Све одъ тогъ зависи, съ кое точке при обрани я будемъ почео, кое е наравно, найтежій за-

датакъ свакогъ правослова. Дѣла, коя несамо што су свое дѣйство чинила, већ и сведоцыма посведочена, не може ни найоштроумни правословъ одрећи, и то бы была велика погрѣшка, кадъ бы и я мое кліенте на тай начинъ бранити хтѣо. Францъ е Осбекъ, по момъ мнѣнію већ изгублѣнъ; зацело ће га на смртъ осудити, ако ми не изиђе за рукомъ, да му едно место у заведенію луды, ненабавимъ. Мой е задатакъ тай, да га колико е годъ можно више одъ претеће казни ослободимъ, па буде ли онъ лѣкарима у руке преданъ, то онда ніе никаква казнь, већ случай, кон га е и онда постићи могао, кадъ небы быо преступникъ.“

Мати и синъ погледаю се са значеѣнимъ погледомъ, кое позорливомъ овомъ адвокату неостане непримѣтно, премда е онъ свой сатъ извадіо и цифре на истомъ сматрао быо.

„Господине,“ почне садъ Робертъ, „вы потврђавате о Францу Осбеку мнѣніе, кое самъ я већ одавна о истомъ имао. Нѣгова нападана на иманѣ и честь могъ почившегъ отца, одвише су луда, негъ да бы и здравый разумъ измислити и предузети могао. До садъ смо мы пропустили да явно изясненіе о нѣму недамо, почемъ смо имали призрѣнія као на сродника; но садъ е наша дужность, и ми се радо съ вама саюжавамо, да о слабомъ станю духа нѣговогъ истинито свѣдочанство дамо.“

„Онда е све испуѣно, што самъ одъ васъ очекивао,“ рекне адвокатъ. „Вы съ тымъ испуѣваете жалостну дужность, но избавляете животъ едногъ човека, кон збогъ неки обстоятелства, ипакъ наше сажаленѣ заслужуе. Правдословъ мора му таково наравно одрећи, почемъ онъ са ладнимъ разумомъ мора изтраживати и спремати оно, шта ће нѣгову невинность осведочити моћи. Испадне ли ми за рукомъ да осведочимъ, да е Францъ Осбекъ іошть пріе знаке лудила показивао, то ће се онда наравно и признати морати, да е онъ и политично преступленіе у томъ станю учинити морао, почемъ исто преступленіе и тако печатъ найлућегъ безумія на себи носи. Мы ћемо само истину сведочити, госпо,“ дода онъ, обрнувши се удовици: „А истину смемо предъ целымъ светомъ признати. Тако дакле я васъ сматрамъ за сведоке онога, што ћу я предъ судомъ потврђавати, а вы господане, быћете тако добри, да на позивъ суда тамо доћете?“

Робертъ се поклони, за знакъ да потврђуе речи адвоката.

„Душевна болестъ вашегъ братића,“ продужи адвокатъ далъ, обрнувши се Симонићки, „тако е особытогъ начина, да е врло оштаръ погледъ потребанъ, да бы се познати могла. Онъ говори добро и са строіомъ, и нѣгови наводи налице на наводе каквогъ разумногъ човека кон се на увѣренѣ ослања. Изъ едногъ разговора съ нѣмъ я самъ ясно увидіо, да ће ми ревностно противословити, ако я нѣгову душевну болестъ у присудствію нѣговомъ за основъ обране нѣгове употребимъ. И по томе быће ми врло тешко сведочанства навести, за то самъ принуђенъ, узроке тражити, кои ће велику и напрасну промену нѣговы чувства проузроковати, по којой самъ га и я као болестна познао, па бы се тако и судіе осведочиле. Мой Клиентъ мора самъ свою неспособность и слабость духа засведочити, безъ да мою намѣру погоди.“

„Господине адвокате,“ рекне удовица, „я се чудимъ вашемъ оштроумію. Избавите могъ братића одъ смрти и предайте га сигурной пазњи у дому луды, па онда можете мою благодарность очекивати. Та ми е мисао ужасна, да членъ мое пороцие смрћу едногъ преступника умре. Избавите га, избавите га, па ма шта ме стало!“

„Моя честь, као правослова, то захтѣва,“ одговори Юлій.

„Па мислите ли вы заиста да е онъ све досадъ изъ безумія чиніо?“

„Есть госпо,“ быо е постоянь одговоръ. „Неке особите ствари бываю кодъ нѣга као урођене, и къ истимъ принадлежи и несрећный тай случай съ наслѣдіемъ, кон онъ никако изъ главе не може да избіе.“

Робертъ е за то време прорачуніо добитакъ, кои ће му одтудъ припасти, ако адвокатъ, кон то све по овога мнѣнію, изъ користолюбія чини, свою цѣль постигне. Садъ опише цео поступакъ несрећногъ Франца пре негъ што су га ухватили, и саму ону промену непритаи, коя се у нѣму догодила кадъ е Елена у собу ушла была.

„То потврђенѣ мое подкрѣпљава!“ рекне Юлій. „Кое та млада девойка?“ запита онъ далъ равнодушно.

Удовица му даде извѣстіе о нѣой.

„Она е была више година учителька кодъ неке Енглезке пороцие, коя е прошле есени у свое отечество вратила се.“ Съ овимъ заключи удовица извѣстіе свое. „На препоруку мога лѣкара, примимъ я Елену као другарицу къ себи, и морамъ признати, да е она оной предпоменутой препоруци подпуно одговорила. Она е лепа, воспитана и добра!“ дода удовица съ тихимъ гласомъ.

Адвокатъ е неколико минута мисліо.

„А я мислимъ да е Францъ ту младу госпу гдигодъ пре видіо?“ запита онъ.

„Зацело ніе!“ повиче брзо Робертъ. „Онда, кадъ е онъ онамо безумно се кривіо ніе га она ни погледала а камо ли да га е поздравила. Мирно оде изъ себе са моіомъ майкомъ. А што е она на Франца упечатленѣ учинила, то е ласно погодити, еръ е Елена дивно и дражестно повлелѣ.“

„Адвокатъ опрости се одъ удовице, Робертъ га испрати до степеня.“

„Господине,“ рекне му Робертъ, „вы ћете намъ учинити велику услугу, ако оногъ апсеника избавите одъ смрти. Пороцица Симонићъ обећава се, несамо трошакъ за издржаванѣ нѣгово у дому луды, водити, већ и валаномъ нѣговомъ бранителю сваку суму исплатити —“

„Я узимамъ слободу да после на ту точку дођемо.“ проговори адвокатъ. „Како се сврши посао, я ћу мой рачунъ донети.“ (продужиће се.)

СМИРЕННЫЙ ГОРДЫЙ.

(Изъ Геллерта.)

Никаква погрешка на другоме неврећа насъ толико, колико гордость, а ни одну опетъ нечинимо тако лако, или на себи непримѣчавамо тако слабо, као ту исту. Тако исто нема готово ниедне добродѣтели, којой се на

Другимъ особама толико дивимо, а коя намъ опетъ срду тако тежко пада, као смиреность. Збогъ тога се добровоспитани люди чуваю излива гордости, кои в свету тако несносанъ, а опетъ гордость, често и незнаюћи, у себи подранюю; па збогъ тога истогъ примаю ликъ добродѣтели, али безъ нѣногъ духа. То ће рећи: мы неможемо себи одрећи, да е смиреность овако несавршенямъ створеняма, као што смо мы, нешто одвећ пристойно, и нужна добродѣтель: али залудъ кадъ насъ понижава. Мы неможемо одрећи, да е гордость овако несавршенямъ створеняма, као што смо мы, нешто одвећ непристойно, и да е наказа срдца; али залудъ, кадъ намъ ласка, и збогъ тога е тако нерадо изъ срдца гонямо; па збогъ тога се тако често и варамо, кадъ мыслимо, да смо е већ прогнали.

Антеноръ, разуманъ човекъ, мрзи на гордость, и мысли, да е смиренъ. Онъ е одъ великогъ рода, а никадъ се съ тимъ негорди. Будастано е, вели онъ, гордити се съ онымъ преимуществомъ, кое нисмо сами заслужили. Ако желимо, да намъ племство наши предака преимуществомъ постане, то га морамо нашимъ заслугама учинити нашомъ собственности. Онъ е у обхоженю снисходливъ и благъ према нижима, учтивъ и смиренъ према вишима, а опетъ е у исто време потайно гордъ, што е такавъ. Немой му само примѣтити или му немой почитовати снисходительность, то ће се сневеселити и постаће равнодушанъ; но напротивъ быће учтивия и любезниа, што се више будешъ дивіо нѣговой любезности. Нѣгово одѣло ніе сыйно. Одећа е, вели онъ, межу свима лажнымъ заслугама найсмешниа; а почемъ неживимъ у кругу великаша, то ми е наибольій нажитъ, чистоћа. Онъ се дакле врло грађански одева, а могао бы се, по нѣговомъ иманю, царски одевати. Онъ почитуе заслуге и у простой одећи као у скупоченой. Али му е опетъ мало, кадъ се та нѣгова у оделу снисходительность примѣти, и редко ће отићи у ону кућу, где су га кадъ корели, да е нѣгово просто одело потайна гордость.

Антеноръ слабо ценитъ титуле и презири бесѣдничке похвале. Али овай истый Антеноръ, кои припадаюће му титуле нерадо слуша, кои явно ласканъ презири; преувышену хвалу никадъ неприма, робско кланянь срдито гледа, опетъ грамзи у срду за углаженомъ, съ разумомъ и учтивосћу употребљеномъ хваломъ. Остроумно и покривено дивльнъ усхишава га; и то нѣгово усхищенъ, премда се труди сакрити га, опетъ се ясно издае, кадъ га часъ благодарно прима, часъ милостиво одбацуе. Онъ и самый почитаня достойный ликъ яко почитуе. Я немогу, говори онъ често, слушати оногъ человека, кои ме одвећ почитуе, што нити има разума у нѣговомъ тону, нити у лику. Антеноръ дакле полагае свою смиреность у томе, што неће, да му се диве будале, дедачи и ласкательи. Али опетъ жели, да му се диве; а ели то смиреность? Спольни, несносни и двосмыслени знаци высокопочитаня незадоволяваю га; онъ тражи углаженіе и поузданіе знаке. Ко ће то кудити? Но ніе ли то покуде вредно, што овомъ изьявљиваню высокопочитаня у своемъ срду придае цену много већу, него што му припада? што га за прву цѣль свои дѣла поставля, и што све чини само съ томъ намеромъ, да то постигне? што починъ оне, кои му га недаю, потайно презирати, и што избегава обходити се съ искренимъ и заслужнимъ човекомъ

збогъ тога, што га врло редко хвали, или никако? Што дакле Антеноръ мысли, да е учтивость, то е управо права гордость; оно е само углаженіи вкусъ гордости.

Онъ познае свое погрешке, шта више, онъ и явно признае; али само тога ради, да бы себи потайно сведочію, како е больій одъ други людій, а друге да бы раздражіо, како бы о нѣму болѣ говорили или мыслили. Но да му нечинимо неправде? Я бы рекао, да нечинимо. Зашто говори тако често о своимъ погрешкама, а опетъ се толико труди, сакрити ий одъ гледалаца? Онъ е у своіой соби напраситъ, и онда е према своимъ слугама немилостивъ, па и у малой каквой погрешки; но ако има дружба, онда га неможе ни найвећа служительва погрешка разпалити. Антеноръ може укоръ подносити, реци му слободно, да му што неваля у оделу, у собама, у баштама; онъ ће те съ равнодушнимъ осмейиванѣмъ слушати, и одобраваће ти критике, ако су уместне, премда ће погрешке врло редко изправляти. Но напротивъ куди му што у нѣговой кнѣжари, а хвали све нѣгове зграде и баште, Антеноръ ће почежи ѣутати и постаће озбыльниа. Диви се нѣговой кнѣжари и врломъ избору кнѣига, и онъ ће ти быти найлюбезниа мудраць.

Антеноръ има знаня, и онъ се съ нѣвимъ тако мало хвали, као са своимъ богатствомъ. Нетреба се никадъ вели онъ, са своіомъ мудросћу гордити, нити валя друге нѣвовимъ мнѣніама понизити, него ий валя, да свое недостатке и неосете, у мыслима подпомоћи. Антеноръ казуе свое мнѣніе, кадъ изискуе прилика; али съ брижливомъ учтивости. Но како га распали прво противорѣчіе! Кадъ бы само знао, како му се лице промене, како му гласъ заповедаюћій постане, како нагло и претећи ове речи изговара: ако се неварамъ; естъ, я могу погрешити; али — не, нећу да пресућуемъ. Другій путь прекине свою бесѣду; чимъ му се што противослови, и остае дуго замышльнъ, и опровергава или презири ѣутанѣмъ. Но межу тимъ може опетъ свакій укоръ брзо заборавити. Посумняй о нѣговомъ мнѣнію, онъ ће се повратити и побѣдиће укоръ. Напротивъ посумняй о нѣговой учтивости и смирености; не, рећиће ти, добро срдце недамъ себи одрећи! мени е мрзка гордость у другима, а заръ ѣу е самъ себи допустити? человекъ заслужанъ, а у исто време и гордъ, значи толико, колико неимати найвеће заслуге. А я се боимъ, Антеноре, да ты те заслуге неимашъ, него оћешъ себе и друге само да наговоришъ, како бы мыслили, да ий заиста имашъ, што е смиреность тако достойна любви, а гордость тако прозрителна, и што си ты врло честолюбивъ. Ты смешъ знати, да си одъ други претежніи, и смешъ за тимъ тежити и припадаюће ти уваженъ одъ други примати: то смиреность незабранюе. Но валя ти и то знати, да смиреность има свое сѣдильце у срду, а не у спольномъ обхоженю, и да е еднака гордость, та ты себе одвећ почитовао збогъ твога разума и твои добродѣтели, или збогъ природны дарова и збогъ богатства. Ако ты то, што е на теби добро, несмотрашъ као незаслуженъ даръ промисла, и ако непризнаешъ свое многостручне недостатке; то одричи сполья твою вредность іошгъ толико, опетъ нити си предъ Богомъ ни предъ людма смиренъ, ты си наказа нравственности, ты си гордый смиреный.

М Р В И Ц Е

— Главно естиво саюзне войске на ручку састои се у пилаву са сланиномъ. Изъ ютра пакъ и у вече, пию кафу. Оружѣ свое држе свагда у добромъ станю. Што се халбина тиче, прилично су прљави и изцепани; ербо безъ разлике сви у халбинама спаваю, и поредъ оружа заедно са свомъ оправомъ ноћи проводе.

— Еданъ младићъ одавни се списательству напише едну трагедию и поднесе директору театра на прегледанѣ, хвалећи се, да е то таква трагедія, какову досада нико написао нѣ. Директоръ га запыта учему се састои та узвишеность трагедіе, и младићъ му одговори: у томе, што кадъ се треће дѣйство сврши сва представљаюћа лица поумираће. Па ко ће онда далъ представљати упыта директоръ: „духови нѣови“ одговори спитатель.

ПОЛЕЗНЕ ОПОМЕНЕ.

— Мазь, зейтинъ, зной и т. д. упрляю намъ често тако альине, нарочито чояне, да мазь е срамота съ иначе доста новимъ но маснимъ ѣурчетомъ, цубетомъ, капутомъ, капомъ, чакширама предъ свѣтомъ се показати. Они кои доста новаца имаю, могу се лако помоћи: нека начине себи нове альине; сиротиня пакъ, нарочито господска сиротиня, нека маснице исчисти, па е и нѣой возможно. Како се у машѣ не альине чисте, показажемо више начина. Найпростіи и найевтиніи е лекъ за ову незгду: узми 20 драма найевтиніегъ дувана, скувай то у 2 оке воде, умочи у ту процеђену, врућу воду поопштрию четку, четкай тимъ масницу докъ в нестане, умакавши чешће четку у ону жуту воду. Почемъ си тако све маснице повадио, прочеткай онда јошъ цѣлу альину мокромъ четкомъ низъ длаку, и обеси е да се осуши. Нетреба се бојати, да ће чои, ма кое фарбе была, ово у нечемъ шкодити; а и смрадь одъ дувана одма ће нестати. — Други чисте маснице умоченомъ општромъ крпомъ (одъ вуне или кострети) или четкомъ у препеченицу, или у шпиртъ или у амоніякъ или у терпетинъ. — Други опетъ направе лоптице изъ 5 драма сапуна, 20 драма шпирта, 3 жуманцета, 5 драма терпетина и колико треба уме (земль). Маснице треба притомъ найпре испрати млакомъ водомъ, потомъ овомъ лоптицомъ протрљати, па опетъ млакомъ водомъ испрати. —

— Ја можемо сачувати, да више година добра остану, кадъ у едномъ суду обичне соли растопимо, и ја у той води дотле оставимо, докъ на дно непадно; извађена, просушена и у едномъ сандуку или котарици остављена држе се више година.

— Кромпири се држе зими или лети у пѣску, само треба песакъ да е свакадъ влажанъ.

ДОМАЋЕ НОВОСТИ.

— Постављенъ е I секретаръ совѣта Яковъ Живановићъ, за главногъ секретара совѣта.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Француске новине кажу, да ће Аустрија до ускреа Руси рать објавити; ако Русија неопусти, да се до истогъ времена миръ заключи.

— Као што руске новине „Инвалидъ“ пишу: Менчиковъ збогъ слабости здравља оставио е своју команду у Криму у онај истый данъ, у кои е данъ царъ Николај издану (18. Фебр.) — Ракетле које су саюзници на Севастополь бацали нису никакве штете проузроковале.

— Она вѣсть о смрти княза Менчикова, нѣ се потврдила. Исто тако непотврђуе се ни она вѣсть, да ће графъ Неселроде доћи у Бечъ; него поговара се да ће францускій министеръ инострану дѣла доћи да учествуе у бечкимъ конференціјама. Онъ е, кажу, посвећенъ најтайниѣмъ плановима цара Наполеона.

— Гласови, да ће скоро миръ бити заключенъ, све се више распростиру. Новине, премда ништа незнаду, шта се у конференціјама догађа, мысле да сада Русија никакве препоне неће полагати да се миръ поврати, почемъ саюзници одустаю одъ тога да се Севастополь разруши; и траже другій начинъ коимъ ће се турско царство обезбѣдити.

— У Криму спремаю се саюзници да на ново изъ 500 топова пуцаю на Севастополь. Саюзне войске око Севастополя има свега 100 хиљада. Руса пакъ заедно са гарнизономъ севастопольскимъ има у Криму 150 хиљада.

— Лордъ Дундоналдъ има еданъ тайный планъ. Онъ ће — као што енглеске новине говоре — у пѣговомъ походу у источно море, Кронштатъ и Свеабургъ за 10 дана разорити.

— У Криму у енглескомъ логору найпре е стигла вѣсть о смрти цара Николае. Рагланъ послао е одма лорда Бургеца у Севастополь да Русима тай гласъ јави; но Руси нису никак хтѣли вѣровати.

— У Аустрији на 610, у Белгји на 600, а у Пјемонту на 120 душа долази еданъ свештеникъ.

— По зактеваню францускогъ конзула, дозволила е Порта, да се у Трапезунту, Метеллину, Мерзину и Бингазу, католичке цркве могу подвћи.

— Царъ францускій заедно съ царицомъ њи ће у гости краљивице енглеской, и томъ приливомъ позваће е лично, да почете краљивица својомъ посѣтомъ излогъ индустрије у Паризу, што ће се летось отворити.

ОГЛАСЪ.

Нижеподписани имаю честь објавити да поредъ свое трговине, имаю на продаю разногъ собногъ намѣштаа, као: канабета, столица, огледала, асталла, ормана, и проч. одъ разне цѣне.

У Земуну

Синови

Спиридона Андреѣвића.

Течай новаца: сребро 24 1/2; дукати по 5 фор. 47 фр. ср. за банке.